

הכנסת
מרכז המחקר והמידע

ירושלים, ב' בסיוון תשע"א
4 ביולי 2011

נתונים בנושא שיקום אסירים

1. הצורך בשיקום אסירים

עם שחרורו, אסיר נאלץ על-פי רוב להתחיל את חייו מחדש ללא אמצעים וללא תמיכה חברתית, והוא ניצב בפני אתגרים כגון מציאת מקום מגורים, חזרה למשפחתו ומציאת מקום עבודה. כדי לסייע לאסירים להשתלב מחדש בחברה, מדינות רבות מפעילות תוכניות לשיקום אסירים שמטרתן להכין אותם להשתלבות מחדש בקהילה כאזרחים יעילים ושומרי חוק.

השיקום הכרחי גם ליצירת חברה בטוחה. אסירים שמשתחררים ללא הכשרה תעסוקתית או ללא יכולת להתמודד עם בעיות בצורה נורמטיבית עלולים לחזור למעגל הפשיעה ולהוות סכנה לחברה. מחקרים רבים מוכיחים כי השתתפות בתוכניות שיקום מקטינה את הסיכון לפשיעה חוזרת.¹

2. שחרור אסירים בישראל

רוב האסירים הפליליים משתחררים בתום ריצוי מאסרם, ומיעוטם משתחררים בשחרור מוקדם בטרם ריצו את מלוא מאסרם.

חוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001, מסדיר את סוגיית שחרורם על-תנאי של אסירים ומתווה את שיקול דעתן של ועדות השחרורים בבואן להחליט בנושא. תפקיד ועדות השחרורים להחליט אם אסיר ראוי לשחרור על-תנאי לפי שיקולים של נסיבות העבירה וחומריתה, הרשעות קודמות, מסוכנות לשלום הציבור, סיכויי השיקום של האסיר והתנהגותו בכלא. שחרור מוקדם של אדם המרצה עונש

¹ אם ההשתתפות בשיקום היא וולונטרית, ייתכן כי אסירים המשתתפים בתוכנית הם מלכתחילה בעלי סיכון נמוך יותר לחזור למעגל הפשיעה. מרכז המחקר והמידע של הכנסת, תוכניות לשיקום אסירים: רקע וסקירה משווה, כתיבה: שלי מזרחי ואורי טל-ספיר, 2 במרס 2010.

מאסר שווה כשליש מתקופת העונש שנגזר עליו.² לפי סעיף 13(ג) לחוק האמור, לוועדות השחרורים יש סמכות להתנות את השחרור המוקדם בתוכנית שיקום,³ וכך אכן נעשה.⁴ אסירים המשתחררים בתום מאסרם, לעומת זאת, אינם מחויבים להשתתף בתוכנית שיקום, אולם יש מהם אשר פונים אל הרשות לשיקום האסיר (להלן: רש"א) ומבקשים תוכנית שיקום.

אוכלוסיית היעד של רש"א היא האסירים הפליליים השפוטים המרצים את עונשם בבתי-הסוהר. רש"א אינה מטפלת באסירים ביטחוניים, באסירים פליליים תושבי השטחים, בזרים המיועדים לגירוש ובעצורים. לפי רש"א, רבים מהאסירים הפליליים המשוחררים הם סרבני טיפול, מכחישים, או מוגדרים "לא מתאימים לטיפול" לפי הדרישות של רש"א והכלים שעומדים לרשותה כיום.⁵

יועצי רש"א נפגשים עם האסיר שנה וחצי לפני השליש האחרון של מאסרו.⁶ על סמך מפגשים אלו וחוות הדעת של שב"ס היועצים מעריכים את יכולתו להשתקם ומכינים בעבורו תוכנית שיקום. על-פי רוב, כחצי שנה קודם השליש האחרון למאסר, האסיר יוצא לחופשה ונפגש עם רכז שיקום האסיר במקום מגוריו כדי לבנות תוכנית השיקום, וכן עם יועץ תעסוקה של רש"א כדי לאתר מקום עבודה.⁷ **על-בסיס תוכנית השיקום האסיר רשאי לעמוד בפני ועדת שחרורים ולבקש קיצור שליש מעונשו.**⁸ אם ועדת השחרורים מחליטה לשחררו על-תנאי (קיצור שליש), האסיר נתון לפיקוח במשך שנה. אם השיקום נעשה בהוסטל הוא נמשך תשעה חודשים, ואחריהם האסיר המשוחרר נתון במעקב שנה.⁹

תוכנית השיקום מותאמת אישית לאסיר המשוחרר והיא יכולה להיעשות בקהילה או במסגרת חוץ-קהילתית. במסגרת שיקום בקהילה מופעלים פרויקטים לאסירים המשוחררים ולמשפחותיהם. הטיפול יכול להיות פרטני, משפחתי או קבוצתי, והוא עשוי להסתכם במפגש אחד או להיות ממושך. במסגרת השיקום מטופלת משפחתו של האסיר, ויועצי תעסוקה מסייעים לו להשתלב בעבודה, מגייסים מעסיקים, מלווים אותו במקום עבודתו ועומדים בקשר רצוף עם המעסיקים.

פעילות שיקום אינטנסיבית במסגרת חוץ-קהילתית מיועדת לאסירים אחרי מאסרים רבים. שיקום כזה נעשה למשל בהוסטלים, המשמשים מסגרת מעבר שיקומית מהכלא לקהילה.¹⁰

² רובם הגדול של האסירים המשתחררים על-תנאי מחויבים להשתתף בתוכניות שיקום בפיקוח כתנאי לשחרורם המוקדם.

³ תודה לעו"ד עידו בן-יצחק, עוזר ליועץ המשפטי של ועדת הפנים והגנת הסביבה, על מכתבו מ-4 ביולי 2011.

⁴ ציפי טוקר, מנהלת תחום ועדות שחרורים בהנהלת בתי-המשפט, שיחת טלפון, 26 ביוני 2011.

⁵ יעל קוליץ-מנסדורף, יועצת מקצועית למנכ"ל רש"א, מכתב, 3 ביולי 2011.

⁶ של אסיר העומד בקריטריונים.

⁷ התעסוקה היא מרכיב חיוני בשיקום אסירים.

⁸ יעל קוליץ-מנסדורף, יועצת מקצועית למנכ"ל רש"א, מכתב, 3 ביולי 2011.

⁹ רקע על הרשות לשיקום האסיר התקבל מיעל קוליץ-מנסדורף, יועצת מקצועית למנכ"ל רש"א, 1 ביולי 2011.

¹⁰ מרכז המחקר והמידע של הכנסת, תוכניות לשיקום אסירים – רקע וסקירה משווה, כתיבה: שלי מזרחי ואורי טל, 2 במרס 2010.

3. נתונים

בשנת 2010 השתחררו 7,350 אסירים פליליים מבתי-הסוהר בישראל. להלן נתונים עליהם.¹¹

שיעור בכלל המשתחררים הפליליים	שיעור בקרב מי ששחררו מוקדם	מסגרת השיקום		שיעור	מספר האסירים הפליליים ששחררו	סוג שחרור
18%	-----	1,332	בתוכנית שיקום של רש"א	71%	5,186	שחרור אחרי מאסר מלא
14%	46%	1,004	בתוכנית שיקום של רש"א	20%	1,454	שחרור מוקדם במסגרת ועדות שחרורים ¹²
3%	9%	כ- 200	בתוכניות שיקום של רש"א שהופנו למסגרות ¹³ אחרות			
3%	11%	כ- 250	בתוכנית שיקום פרטית			
10%	33%	-----	-----	9%	710	שחרור מוקדם מסיבה רפואית / אחרת / לא ברור
48%		3,496			7,350	סה"כ

מהטבלה עולה כדלקמן:

- מ-7,350 האסירים הפליליים שהשתחררו בשנת 2010 השתחררו 2,164 על-תנאי לאחר שוועדות השחרורים ניכו שליש מעונשם, רובם במסגרת תוכנית שיקום שהוכנה להם.

¹¹ ציפי טוקר, מנהלת תחום ועדות שחרורים בהנהלת בתי-המשפט, מכתב ושיחת טלפון, 26 ביוני 2011; יעל קוליץ-מנסדורף, יועצת מקצועית למנכ"ל רש"א, מכתב ושיחת טלפון, יולי 2011.

¹² שחרור מוקדם נקבע בדרך כלל בוועדת שחרורים רגילה. בנתונים לא נכללים אסירי עולם שמבקשים שחרור מוקדם מוועדת שחרורים מיוחדת. לדברי ציפי טוקר, מנהלת תחום ועדות שחרורים בהנהלת בתי-המשפט, מדובר באסירים מעטים.

¹³ להערכת רש"א, כ-200 אסירים פליליים שקיבלו שחרור מוקדם הופנו על-ידי רש"א לתוכניות שיקום בפקוח שאינו של רש"א, למשל בקהילות טיפוליות כגון "רטורנו" – המרכז הפסיכולוגי-חינוכי לגמילה מהתמכרויות, או "מלכישוע" – כפר שיקום וקהילות טיפוליות לנפגעי סמים.

- מ-7,350 האסירים הפליליים שהשתחררו, 2,336 אסירים (32%) קיבלו שיקום בתוכניות של רש"א;¹⁴ מהם, 1,004 שוחררו בשחרור מוקדם ו-1,332 ריצו את כל תקופת מאסרם.
- כ-200 משוחררים נוספים (9% מאלו ששוחררו מוקדם) הופנו על-ידי רש"א למסגרות טיפוליות אחרות, למשל כפר גמילה מסמים.
- כ-3% מהאסירים ששוחררו בניכוי שליש רכשו תוכניות שיקום פרטיות.

4. מחסור בתוכניות שיקום של רש"א לפי תנאי ועדות השחרורים

כ-1,200 אסירים פליליים נפגשו עם רכזי שיקום של רש"א בזמן יציאותיהם מהכלא לחופשות, קיבלו תוכנית שיקום של רש"א או הופנו למסגרות טיפול אחרות ובשנת 2010 השתחררו בניכוי שליש ממאסרם בתנאי שיעברו תוכנית שיקום. לפי רש"א, מחסור במשאבים מונע ממנה להכין ולהפעיל תוכניות שיקום לכל האסירים. לפיכך, רש"א נמנעת מהכנת תוכניות שיקום לאסירים משוללי חופשות, לאסירים המתגוררים ביישובים שאין בהם רכזי שיקום ולאסירים השפויטים לתקופות מאסר קצרות.¹⁵

אסירים משוללי חופשות מסיבות כגון ניסיון בריחה כמה שנים קודם או מידע מודיעיני **בדרך כלל אינם מקבלים מרש"א תוכניות שיקום**.¹⁶ לפי רש"א, לאחרונה היא החלה לפעול כדי לתת מענה גם לאסירים משוללי חופשות, למשל באמצעות צמצום המפגשים הנדרשים עם הרכז בקהילה ומתן אפשרות ליועץ רש"א לבנות תוכנית שיקום בכלא בתיאום עם הרכז. עם זאת, בשל משאביה המוגבלים אין לרש"א כיום אפשרות להכין תוכניות שיקום לכל האסירים משוללי החופשות.¹⁷

ב-46 יישובים בלבד פועל רכזי שיקום שמכין תוכניות שיקום בקהילה ומפקח על מימושו.¹⁸ **אסירים שגרים ביישובים שאין בהם רכזי שיקום בדרך כלל לא מקבלים תוכנית שיקום**, מאחר שאין אפשרות לפקח על הפעלתה. לעתים רחוקות יועץ רש"א מכין תוכנית שיקום בעבור אסיר המתגורר במקום שאין בו רכזי שיקום. במקרים המעטים האלה, במקום רכזי השיקום, עובד מחלקת הרווחה של הרשות המקומית מפקח על האסיר המשוחרר.¹⁹

לפי רש"א, יש מחסור ברכזי שיקום בקהילה בכלל ובמגזר הערבי בפרט. לכן לאסירים המשוחררים מהאוכלוסייה הערבית לעתים קרובות אין מענה שיקומי בקהילה.²⁰ לפי רש"א, המחסור במשאבים

¹⁴ נתונים לא נכללים מאות נשות וילדי האסירים שטופלו על-ידי רש"א.

¹⁵ לעתים קרובות אסירים השפויטים למאסר קצר (עד שנה) מרצים את מרבית מאסרם לפני קבלת גזר-הדין, וגזר-הדין מתקבל בשליש האחרון של מאסרם. כך, לרש"א אין זמן להכין תוכנית שיקום. נוסף על כך, מאחר שפרק הזמן שנותר לשיקום בשיקוח קצרה ביותר (עד ארבעה חודשים), האפקטיביות שלו מוטלת בספק. לפי רש"א, כ-2,000 אסירים אינם מתאימים לשיקום.

¹⁶ אסיר יכול להיות משולל חופשות ובכל זאת זכאי לעמוד בפני ועדת שחרורים.

¹⁷ יעל קוליץ-מנסדורף, יועצת מקצועית למנכ"ל רש"א, שיחת טלפון, 3 ביולי 2011.

¹⁸ **רכזי שיקום האסיר הוא עובד מחלקת הרווחה ברשות המקומית**. רש"א נושאת במחצית עלות העסקתו, והוא מקבל הנחיה מקצועית מיועץ שיקום של רש"א. כיום יש רכזי שיקום ב-46 יישובים (40.75 תקנים) והם מיישמים, בין השאר, את תוכנית השיקום של אסיר משוחרר. כמו כן, הרכזים פועלים בשיתוף הגורמים הרלוונטיים בקהילה ומוסרים לרש"א עדכונים שוטפים בדבר התקדמות תהליך השיקום.

יועץ שיקום הוא עובד רש"א. לרש"א 15 תקנים של יועצי שיקום מחוזיים, והם בין השאר מכינים אסירים לקראת שחרור, מאבחנים אסירים בכלא ומכינים תוכנית שיקום (בשיתוף עם רכזי שיקום).

¹⁹ יעל קוליץ-מנסדורף, יועצת מקצועית למנכ"ל רש"א, שיחת טלפון, 3 ביולי 2011.

²⁰ ד"ר חיים אילוז-איילון, מנכ"ל רש"א, "רצף טיפולי שיקומי שב"ס-רש"א: נתונים לשנת 2010", עמ' 8.

לטיפול באסירים משוחררים מהאוכלוסייה הערבית הוא אחד הגורמים לשיעור המועדות הגדול בקרב אוכלוסייה זו.²¹

בשל אי-יכולתה של רש"א להכין תוכניות שיקום לכל האסירים, גורמי טיפול פרטיים נכנסים לתמונה ומכינים לאסירים תוכניות שיקום בתשלום, כדי שיוכלו לבקש מועדות השחרורים שחרור מוקדם.²² כאמור, כ-250 אסירים השתחררו בשנת 2010 בניכוי שליש בזכות תוכניות שיקום פרטיות. יצוין כי רש"א אינה מפקחת על פעילותם של גורמים פרטיים אלו.²³

אי-יכולתה של רש"א להכין תוכניות שיקום לכל האסירים פוגעת בשוויון: **המדינה אינה מעמידה תנאים שווים לאסירים בכל הקשור לשיקום ולשחרור מוקדם. אסירים שאין לרש"א אפשרות להכין בעבורם תוכנית שיקום ויש באפשרותם לרכוש תוכנית שיקום פרטית יכולים לעמוד בפני ועדות השחרורים, ואילו אסירים שאין ידם משגת אינם עומדים בפני הוועדה ומרצים עונש מאסר ארוך יותר.**

5. רצידיביזם

רצידיביזם (מועדות) הוא חזרה למעגל הפשע או עבריינות חוזרת לאחר הרשעה ראשונה בפרק זמן נתון.²⁴ יש הרואים בשיעור הרצידיביזם כלי להערכתן של מערכות אכיפת החוק ושל תוכניות שיקום, אולם יש גם גישות שלפיהן שיעור הרצידיביזם אינו מדד מדויק לבדיקת האפקטיביות של תוכניות לשיקום אסירים, בין השאר משום שאסירים שמשותפים בתוכנית הם מלכתחילה בעלי סיכון נמוך יותר לרצידיביזם.²⁵

יש כמה שיטות מדידה של רצידיביזם. בעבר היה נהוג לציין כי שיעור הרצידיביזם בישראל הוא 62%, אולם שיטת החישוב שונתה והותאמה לשיטת החישוב המקובלת במדינות אחרות – כלומר, **שיעור האסירים הפליליים שהורשעו ונשפטו למאסר או לעבודות שירות שוב חמש שנים מיום שחרורם.**

לפי רש"א, תקציב של 30 מיליון ש"ח יאפשר למנות רכזי שיקום בפריסה ארצית ולתת מענה לכל האסירים המשוחררים בישראל. מתוך ד"ר חיים אילוז-אילון, מנכ"ל רש"א, מכתב ליושב-ראש ועדת הכספים וליושב-ראש ועדת הפנים והגנת הסביבה, 15 ביוני 2011.

²¹ ד"ר חיים אילוז-אילון, מנכ"ל רש"א, "רצף טיפולי שיקומי שב"ס-רש"א: נתונים לשנת 2010", עמ' 8.

כאמור בהמשך, לפי יחידת המחקר בשב"ס, שיעור הרצידיביזם של יהודים זהה לשיעורו בקרב מוסלמים.

²² כניסתם של גורמי הטיפול הפרטיים אינה נעשית בהסתר. לשב"ס יש רשימה מסודרת של מטפלים פרטיים בעלי אישור להכנת תוכנית שיקום לקראת דיון בוועדות שחרורים. ברשימה שהכינה חטיבת תקון באגף האסיר בשב"ס ב-22 במרס 2011 מופיעים שמות של 37 מטפלים פרטיים.

²³ לדברי גורמי טיפול פרטיים העוסקים בשיקום אסירים, הם פנו בעבר לרש"א וביקשו שזו תפקח על פעילותן, אולם רש"א לא הסכימה מחוסר תקציב.

דנה קייזר, עמותת הקרימינולוגים החברתיים-שיקומיים ומשקמת אסירים באופן פרטי, שיחת טלפון, 3 ביולי 2011. לדברי גבי לובלסקי בריאיון בתוכנית הרדיו של גבי גזית ב"רדיו ללא הפסקה" ב-2 בינואר 2011, כבר חמש שנים היא מבקשת שרש"א תפקח על פעילותם של גורמי טיפול פרטיים.

²⁴ כלומר, רצידיביזם הוא מדד לכישלון. אולם ייתכן כי אי-חזרה למאסר אינה בהכרח הצלחה. ייתכן למשל כי אסיר משוחרר לא חזר לכלא משום שמערכת אכיפת החוק חלשה.

²⁵ גונדר-משנה ד"ר דרור ולק ורב-כלאי קטרין בן-צבי, יחידת המחקר בשב"ס, "חוזרים למאסר: רצידיביזם של אסירים פליליים משוחררי 2004 בישראל", (טרם פורסם), התקבל מלשכת השר לביטחון הפנים, 28 ביוני 2011; מרכז המחקר והמידע של הכנסת, תוכניות לשיקום אסירים: רקע וסקירה משווה, כתיבה: שלי מזרחי ואורי טל-ספירו, 2 במרס 2010.

בחישוב נופו האסירים שאינם תושבי ישראל ואסירים ששוחררו בשל בעיות רפואיות קשות או בצו בית-משפט.²⁶ לפי יחידת המחקר בשב"ס, שיעור הרצידיביזם הכלל-ארצי הוא 43.5%.²⁷

להלן נתונים נוספים על הרצידיביזם בישראל שנמסרו מהשב"ס:²⁸

- שיעור הרצידיביזם של אסירים שעונשם קוצר בוועדות השחרורים הוא 33.1%, ושיעור הרצידיביזם של אסירים שריצו מאסר מלא הוא 48.1%.
 - ייתכן כי הפיקוח על האסירים משפיע לטובה על שיעור הרצידיביזם שלהם, אך ייתכן גם שהאסירים שזוכים לשחרור מוקדם הם מלכתחילה אסירים בעלי פוטנציאל שיקום גדול יותר.
 - ככל שהאסירים צעירים יותר בעת שחרורם, כך שיעור הרצידיביזם בקרבם גדול יותר. שיעור הרצידיביזם בקרב משוחררים עד גיל 18 הוא 70.5%; השיעור הולך ויורד עד 21.6% בקרב בני 65 ויותר. ייתכן כי יש מקום להגביר את מאמצי הטיפול ושיקום, גם בבית-הסוהר, בקרב אסירים צעירים.
 - שיעור הרצידיביזם של יהודים זהה לשיעורו בקרב מוסלמים – 43.3%.
 - כאמור, לדברי רש"א אין מענה שיקומי מספיק בחברה הערבית.²⁹ מעניין יהיה לחקור לעומק כיצד ייתכן שאף-על-פי-כן שיעור הרצידיביזם של מוסלמים זהה לשיעורו בקרב יהודים.
 - שיעור הרצידיביזם של משוחררים נשואים הוא 35%, ושל משוחררים שאינם נשואים – כ-50%.
 - שיעור הרצידיביזם של נשים משוחררות הוא 34.8%.³⁰
 - שיעור הרצידיביזם של אסירים במאסרם הראשון הוא 30%, וככל שעולה מספר המאסרים כך עולה שיעור הרצידיביזם, עד 63.7% בקרב אסירים ששוחררו מהמאסר הרביעי או יותר.³¹
- להלן נתונים שהתקבלו משב"ס על שיעור הרצידיביזם של אסירים בתוכניות שיקום של רש"א.³²

²⁶ לבסוף נחקרו 5,958 אסירים משוחררים. הבדיקה בישראל החלה בשנת 2004 והסתיימה בסוף שנת 2009. יודגש כי המועדות נמדדת על-פי גזר-דין של מאסר ולא על-פי חזרה לבית-הסוהר כעצור.

²⁷ גונדר-משנה ד"ר דרור ולק ורב-כלאי קתרין בן-צבי, יחידת המחקר בשב"ס, "חוזרים למאסר: רצידיביזם של אסירים פליליים משוחררי 2004 בישראל", (טרם פורסם), התקבל מלשכת השר לביטחון הפנים, 28 ביוני 2011.

²⁸ שם.

²⁹ כמעט מחצית האסירים הפליליים בישראל הם ערבים.

³⁰ אם כי החזרה של נשים למאסר מהירה משל גברים: בשנה הראשונה מהשחרור חוזרות למאסר חצי מהנשים המשוחררות, לעומת כשליש מהגברים.

³¹ לפירוט נוסף ראו נספח מס' 1.

³² לנתונים על שיעור ההצלחה של רש"א לפי תוכנית ראו נספח מס' 2.

מועדות בתוכניות שיקום בפיקוח של הרשות לשיקום האסיר

מסגרת הטיפול	מספר המפוקחים שנבדקו במחקר	מועדות בתוכניות שיקום בפיקוח רש"א	תקופת מעקב לאחר סיום תקופת הפיקוח
שיקום בקהילה	1,286	16% חזרו למאסר	3 שנים
שיקום בהוסטל ³³	120	10% חזרו למאסר	5 שנים

בנוגע לשיעורי הרצידיביזם – או שיעורי ההצלחה של רש"א – יצוין כי יש הסוברים כי אם רש"א תפעל לשיקום כל האסירים הפליליים המשתחררים או כל האסירים המשתחררים ברשיון, ובכללם משוללי חופשות, שיעור הרצידיביזם יעלה, שכן רש"א תטפל גם באסירים משוחררים שהיום מלכתחילה היא אינה מנסה לטפל בהם.³⁴

6. עובדי רש"א

להלן נתונים על עובדי הרשות לשיקום האסיר מ-31 במאי 2011.³⁵

ריכוז עובדים לפי דירוג	סה"כ	תואר ראשון	תואר שני	תנאי העסקה
חוזה מיוחד	2			חוזה בכירים
דירוג הוראה	2	1	1	הסכם קיבוצי
משפטים	1	1	0	הסכם קיבוצי
עובדים סוציאליים	47	23	24	הסכם קיבוצי
מח"ר – מדעי החברה והרוח	18	13	5	הסכם קיבוצי
מינהלי	18			הסכם קיבוצי ³⁶
מדריכים ³⁷	29			חוזה אישי – שכר מינימום
עובדי שעות	8			חוזה אישי
כלל העובדים	125			

כתיבה : אורי טל-ספיר

אישור : שרון סופר, ראש צוות בכירה

עריכה לשונית : מערכת "דברי הכנסת"

³³ הוסטל הוא מסגרת מעבר טיפולית לאסירים שאינם מתאימים לשילוב מיידי בקהילה, ומופנים אליו אסירים רצידיביסטים שאינם חזקים דיים לחזור ישירות לטיפול בקהילה, יש חשש שהם יחזרו לעולם הפשע והם זקוקים לטיפול אינטנסיבי יותר. כ-450 אסירים בשנה זקוקים לתוכניות שיקום אינטנסיביות, אך כיום ניתן מענה רק לכ-250 מהם.

³⁴ ראו דברי רחל שרביט, ראש אגף תקון במשרד הרווחה והשירותים החברתיים, בפרוטוקול מס' 287 משיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה, 23 בנובמבר 2010, עמ' 22.

³⁵ סימה גלילי, מנהלת משאבי אנוש ברש"א, מכתב, 23 ביוני 2011.

³⁶ ההסכם הקיבוצי ברש"א לא קיבל את אישורו של הממונה על השכר במשרד האוצר, אך לפי רש"א מדובר בעובדים בעלי קביעות ברש"א.

³⁷ עובדים בחוזה אישי – מדריכים ועובדי שעות – אינם זכאים לקביעות.

נספח מס' 1 – נתונים על רצידיביזם³⁸

להלן נתונים על שיעור הרצידיביזם לפי מספר המאסרים הקודמים:

שיעור הרצידיביזם חמש שנים מיום השחרור	מספר המאסרים
30.0%	1
47.1%	2
50.7%	3
63.7%	4 או יותר

להלן נתונים של שיעור הרצידיביזם לפי אורך המאסר:

שיעור הרצידיביזם חמש שנים מיום השחרור	אורך המאסר
34.0%	עד 3 חודשים
39.3%	3-6 חודשים
47.0%	6-12 חודשים
50.1%	שנה עד שנתיים
49.5%	2-3 שנים
42.5%	3-5 שנים
33.3%	5-10 שנים
23.5%	יותר מ-10 שנים
43.3%	סה"כ

³⁸ גונדר-משנה ד"ר דרור ולק ורב-כלאי קתרין בן-צבי, יחידת המחקר בשב"ס, "חוזרים למאסר: רצידיביזם של אסירים פליליים משוחררי 2004 בישראל", (טרם פורסם), התקבל מלשכת השר לביטחון הפנים, 28 ביוני 2011.

נספח מס' 2 – שיעורי ההצלחה בתוכניות רש"א

להלן נתונים שהתקבלו מרש"א על האסירים שטופלו במסגרות של הרשות לשיקום האסיר בשנים 2003-2009 :

שנה	נקלטו בתוכנית שיקום בפיקוח	סיימו בהצלחה שיקום בפיקוח	שיעור הצלחה	נקלטו בהוסטלים	סיימו בהצלחה טיפול בהוסטלים	שיעור הצלחה	נקלטו בתוכנית נוער	סיימו בהצלחה תוכנית נוער	שיעור הצלחה	נקלטו בשיקום תורני	סיימו בהצלחה שיקום תורני	שיעור הצלחה	נקלטו בתוכנית תעסוקה לאסירות	סיימו בהצלחה תוכנית תעסוקה לאסירות	שיעור הצלחה
2003	860	645	75%	120	55	46%	125	86	69%	39	33	85%	34	28	82%
2004	912	684	75%	125	60	48%	137	88	64%	45	38	84%	38	26	68%
2005	1,100	825	75%	132	55	42%	134	90	67%	60	51	85%	38	30	79%
2006	1,300	975	75%	134	62	46%	134	94	70%	75	64	85%	41	33	80%
2007	1,400	1,050	75%	140	65	46%	136	95	70%	84	71	85%	45	37	82%
2008	1,391	1,113	80%	135	68	50%	146	92	63%	71	64	90%	62	49	79%
2009	1,370	1,246	91%	225	113	50%	161	125	78%	74	68	92%	60	45	75%
סה"כ	8333	6538	78%	1,011	478	47%	973	670	69%	448	389	87%	318	248	78%